

Vlaams Ministerie  
van Onderwijs en Vorming

**Onderwijsinspectie**  
Hendrik Consciencegebouw  
Koning Albert II-laan 15  
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be  
www.onderwijsinspectie.be

## Verslag over de doorlichting van Gemeentelijke Basisschool - Vossem

|             |                                             |                                                   |
|-------------|---------------------------------------------|---------------------------------------------------|
|             | Hoofdstructuur                              | bao                                               |
|             | Instellingsnummer                           | 6015                                              |
|             | Instelling                                  | Gemeentelijke Basisschool - Vossem                |
| directeur   |                                             | Kristof DE PLECKER                                |
| adres       |                                             | Dorpsstraat 38 - 3080 VOSSEM                      |
| telefoon    |                                             | 02-767.30.93                                      |
| fax         |                                             | 02-767.01.16                                      |
| e-mail      |                                             | gbsv@tervuren.be                                  |
| website/URL |                                             | www.gbs-vossem.be                                 |
|             | Bestuur van de instelling                   | 960534 - Gemeentebestuur van Tervuren te Tervuren |
| adres       |                                             | Brusselsesteenweg 13 - 3080 TERVUREN              |
|             | Scholengemeenschap                          | 120188 - KHAMSA te Tervuren                       |
| adres       |                                             | Paardenmarktstraat 1 - 3080 TERVUREN              |
|             | CLB                                         | 114991 - Vrij CLB Leuven te Leuven                |
| adres       |                                             | Karel van Lotharingenstraat 5 - 3000 LEUVEN       |
|             | Dagen van het doorlichtingsbezoek           | 10/01/2012, 11/01/2012, 12/01/2012                |
|             | Einddatum van het doorlichtingsbezoek       | 12/01/2012                                        |
|             | Datum bespreking verslag met de instelling  | 19/01/2012                                        |
|             | Samenstelling inspectieteam                 |                                                   |
|             | Inspecteur-verslaggever                     | Stefan Pasture                                    |
|             | Teamleden                                   | Jan Van Eeckhout                                  |
|             | Deskundige(n) behorend tot de administratie | nihil                                             |
|             | Externe deskundige(n)                       | nihil                                             |

## INHOUDSOPGAVE

|                                                            |    |
|------------------------------------------------------------|----|
| INLEIDING .....                                            | 3  |
| 1    SAMENVATTING .....                                    | 5  |
| 2    FOCUS VAN DE DOORLICHTING .....                       | 6  |
| 2.1   Leergebieden in de focus .....                       | 6  |
| 2.2   Procesindicatoren of -variabelen in de focus .....   | 6  |
| 3    VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN? ..... | 7  |
| 3.1   Kleuteronderwijs: Nederlands .....                   | 7  |
| 3.2   Kleuteronderwijs: muzische vorming .....             | 8  |
| 3.3   Lager onderwijs: muzische vorming .....              | 9  |
| 3.4   Lager onderwijs : sociale vaardigheden .....         | 10 |
| 4    BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT? .....           | 10 |
| 4.1   Professionalisering .....                            | 10 |
| 4.2   Begeleiding .....                                    | 11 |
| 5    ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL .....                   | 13 |
| 6    STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL .....               | 13 |
| 6.1   Wat doet de school goed? .....                       | 13 |
| 6.2   Wat kan de school verbeteren? .....                  | 14 |
| 6.3   Wat moet de school verbeteren? .....                 | 14 |
| 7    ADVIES.....                                           | 15 |
| 8    REGELING VOOR HET VERVOLG .....                       | 15 |

## INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling<sup>1</sup> door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of ze op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of ze zelfstandig de tekorten kan remediëren.

Het advies in dit verslag heeft betrekking op alle erkenningsvoorwaarden uitgezonderd de voorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en woonbaarheid.

Vanaf het schooljaar 2011-2012 vindt de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende woonbaarheid, veiligheid en hygiëne gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle op woonbaarheid, veiligheid en hygiëne resulteert in een afzonderlijk verslag. Alle verslagen worden gepubliceerd op [www.doorlichtingsverslagen.be](http://www.doorlichtingsverslagen.be).

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPPO-referentiekader vindt u op [www.onderwijsinspectie.be](http://www.onderwijsinspectie.be).

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie de onderwijsdoelstellingen en de procesindicatoren of -variabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens het doorlichtingsbezoek.

Tijdens het doorlichtingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag vangt aan met een voor het brede publiek toegankelijke samenvatting. Het vervolgt met een beschrijving van de doorlichtingsfocus.

Tijdens een doorlichting zoeken de onderwijsinspecteurs een antwoord op drie onderzoeksvragen:

- In welke mate voldoet de instelling aan de onderwijsdoelstellingen? (het erkenningsonderzoek)
- In welke mate onderzoekt en bewaakt de instelling op een systematische manier de kwaliteit van de processen zodat deze bijdragen tot het bereiken/nastreven van de onderwijsdoelstellingen? (het kwaliteitsonderzoek)
- Is er in de instelling een algemeen beleid dat het mogelijk maakt om zelfstandig tekorten weg te werken? (het onderzoek 'algemeen beleid')

In drie hoofdstukken geeft de onderwijsinspectie een antwoord op deze vragen.

---

<sup>1</sup> Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Om de kwaliteit van de processen in kaart te brengen gebruikt de onderwijsinspectie een kwaliteitswijzer. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de instelling bij haar activiteiten aandacht heeft voor

- doelgerichtheid: welke doelen stelt de instelling voorop?
- ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de instelling om efficiënt en doelgericht te werken?
- doeltreffendheid: worden de doelen bereikt en gaat de instelling dit na?
- ontwikkeling: heeft de instelling aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

Meer informatie over de kwaliteitswijzer vindt u eveneens op [www.onderwijsinspectie.be](http://www.onderwijsinspectie.be).

Wat de instelling goed doet, wat de instelling kan verbeteren en wat de instelling moet verbeteren komt aan bod bij 'Sterktes en zwaktes van de instelling'.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de instelling de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en/of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

[www.onderwijsinspectie.be](http://www.onderwijsinspectie.be) en [www.doorlichtingsverslagen.be](http://www.doorlichtingsverslagen.be)

# 1 SAMENVATTING

Gelegen in het centrum van Vossem, tracht de gemeentelijke basisschool om vanuit haar pedagogisch engagement, zorg te dragen voor de totale persoonlijkheidsontwikkeling van de kinderen en staat ze bewust stil bij het streven naar kwaliteitsvol en eigentijds onderwijs. De school wenst in de eerste plaats in te zoomen op het **welbevinden** bij de kinderen en engageert zich om **zowel kinderen met een wat moeilijker leertraject als kinderen met voorsprong op te vangen**. De goede resultaten in het vervolgonderwijs en het aantal leerlingen illustreert het vertrouwen dat ouders hebben in het pedagogisch-didactische handelen van de leerkrachten en een op vernieuwing gerichte onderwijsaanpak.

De inspectie zoemde tijdens deze doorlichting in op de leergebieden Nederlands en muzische vorming in de kleuterafdeling en op muzische vorming en sociale vaardigheden in de lagere afdeling. Tevens selecteerden de inspecteurs voor de school de deskundigheidsbevordering en de leerbegeleiding. Samen vormden deze elementen de focus van de doorlichting.

Voor het leergebied **muzische vorming** zijn er voldoende gegevens voorhanden die erop wijzen dat de school aan haar maatschappelijke opdracht tracht tegemoet te komen. Op vrij korte tijd is het team erin geslaagd om via een gewijzigde aanpak zicht te krijgen op het leerplan en van hieruit een eigen aanpak te ontwikkelen. De principes aan de basis van dit leerplan – exploreren, experimenteren, vormgeven en beschouwen – krijgen meestal voldoende aandacht. Het productgerichte werken **evolueert naar een meer procesgerichte benadering**. Via muzische activiteiten probeert de school een evenwichtig, volledig en samenhangend aanbod te ontwikkelen waarin kinderen ruimte krijgen om eigen talenten te ontdekken en hun persoonlijke smaak en kritisch bewustzijn vorm te geven. Het stroomlijnen van de diverse wijze om het aanbod in kaart te brengen, heeft in de lagere afdeling nog groeikansen. Dit geldt ook voor een verdere implementatie van de visie en het evalueren en rapporteren van dit leergebied.

Rekening houdend met sommige taalzwakke en anderstalige kleuters zijn de kleuteronderwijzers zich bewust van het belang van **degelijk taalstimulerend onderwijs**. Het taalactiverend onderwijs is daarom in de behandelde thema's nadrukkelijk aanwezig. Mondelinge taalvaardigheid vormt een centraal aandachtspunt. Kleuters krijgen de vereiste kansen om spreekdurf, spreekvaardigheid maar eveneens luisterbereidheid en actief luisteren te oefenen. Voor minder talige kleuters voorzien de leraren extra leer- en ervaringskansen in aangepaste kleine groepjes en / of door extra individuele instructie. De teamleden ontwikkelden materialen die de taalontwikkeling ondersteunen die een voorbeeld zijn van goede praktijk.

De leergebiedoverschrijdende eindtermen **sociale vaardigheden** krijgen in hoofdzaak een ruime invulling op klasniveau. De teamleden zorgen voor verschillende initiatieven waar kinderen hun sociale competenties kunnen ontwikkelen. Schoolafspraken die het aanbod meer stroomlijnen en doelgerichter maken, ontbreken alsnog. De inlevende doch kordate aanpak van de teamleden zorgt voor een aangenaam klas- en schoolklimaat.

Het zorgteam levert inspanningen om het **in ontwikkeling zijnde zorgbeleid** een concrete invulling te geven en zet leerkrachten aan tot het opnemen van hun taak als eerstelijnsverantwoordelijke. Zorgbreed werken maakt in de school deel uit van het dagelijkse onderwijsleerproces. De kleuters krijgen kansen om te vorderen volgens eigen tempo en / of niveau. De lagere afdeling streeft een krachtige leeromgeving na die zowel oog heeft voor een remediërende als een preventieve aanpak en tegemoet komt aan de noden van de kinderen. De zorgcoördinatoren ondersteunen het zorgbeleid vooral op kind- en klasniveau. Kinderen met een moeilijker leertraject kunnen gebruik maken van ondersteunende maatregelen. Leerlingen met een ontwikkelingsvoorsprong worden

indenken en handelen uitgedaagd. Het werken met een gedegen handelingsplan kent nog een groeimarge.

Het enthousiaste team kan nog slagkrachtiger worden door de **professionalisering** meer uit te bouwen vanuit een gezamenlijke visie en met een planning op korte en (middel)lange termijn. Het beleid dient blijvend en met de nodige druk de impulsen te geven voor de verdere onderwijskundige ontwikkeling van de school. Deze ontwikkeling kan best steunen op een “samen school maken” en niet alleen op individuele waardevolle competenties.

Het inspectieteam is ervan overtuigd dat onder impuls van het dynamische en competente beleid de onderwijsinstelling nog zal groeien wanneer alle violen gelijkgestemd worden.

Op basis van de outputgegevens, de observaties, de gegevens uit het kind- en leerlingvolgsysteem, de eigen toetsen, het kleuter- en het leerlingenwerk en de gesprekken verleent de inspectie **een gunstig advies**.

## 2 FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

De resultaten van de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne, vindt u terug in een afzonderlijk verslag

### 2.1 Leergebieden in de focus

|                         |
|-------------------------|
| <b>Kleuteronderwijs</b> |
| Nederlands              |
| muzische vorming        |
| <b>Lager onderwijs</b>  |
| muzische vorming        |
| sociale vaardigheden    |

### 2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

|                            |
|----------------------------|
| <b>Personeel</b>           |
| <b>Professionalisering</b> |
| Deskundigheidsbevordering  |
| <b>Logistiek</b>           |
| <b>Welzijn</b>             |
| Veiligheid                 |
| Gezondheid en hygiëne      |
| Milieu                     |
| <b>Onderwijs</b>           |
| <b>Begeleiding</b>         |
| Leerbegeleiding            |

### **3 VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS- VOORWAARDEN?**

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op:

#### **3.1 Kleuteronderwijs: Nederlands**

##### **Voldoet**

##### **Motivering**

- De kleuterafdeling kan aantonen dat ze de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied Nederlands op een evenwichtige wijze nastreeft. Veelal gebeurt dit geïntegreerd in het totaalaanbod en ingebed in een thema. Outputgegevens tonen aan dat de kleuters op het einde van de kleuterafdeling goede resultaten behalen. Eerder beperkt kan de instelling terugvallen op genormeerde testen.
- Het kleuterteam maakte afspraken om het onderwijsleeraanbod gradueel op te bouwen en af te stemmen op de ontwikkelingsmogelijkheden en de interessewereld van de kleuters. Het team levert inspanningen om met een leerlijn voor terugkerende thema's of met een onderwijsleerpakket de verticale doorstroming te optimaliseren.
- Als referentiekader maakt de school gebruik van het leerplan Nederlands en refereert hiernaar in de individuele planningsdocumenten. Met een eigen instrument turven de leraren de leerplandoelen om er zich ervan te vergewissen of in de thema's het aanbod van alle domeinen en leerplandoelen aan bod komen. Recent experimenteren de leerkrachten met een nieuw doelenboek.
- De attributen in de klasinrichting illustreren en ondersteunen het thematische werken. In dit thematische aanbod zijn voldoende leer- en oefenkansen voorzien zodat kleuters de vereiste schooltaal kunnen verwerven. Speelse, soms uitdagende situaties en aangepaste spelmaterialen in de meestal rijk ingerichte hoeken stimuleren de taalontwikkeling via mondelinge interactie. De kleuters krijgen voldoende kansen om de werkelijkheid te verkennen en / of waar te nemen. Spreekdurf wordt aangemoedigd.
- Om de taalzwakke en anderstalige kleuters een grotere kans op schoolsucces te verzekeren, krijgt taalontwikkeling een centrale en geïntegreerde plaats toegekend in het hele onderwijsleerproces. De kleuters kunnen rekenen op gevarieerde en stimulerende taalsituaties waarbij ze uitgedaagd worden om aan het communicatieproces te participeren. Illustratief hiervoor zijn de onthaalgesprekken, de prentboeken, het gebruik van een luisterhoek en de verteltafel het werken met prenten en met de computerprogramma's, een vertel- en logeerpap, de poppenkast, ... Ook de taalsterke kleuters krijgen aangepaste opdrachten. De input van de deskundigheid en dynamiek van de taalbadleerkracht is opmerkelijk.
- De meeste kleuteronderwijzers maken ter ondersteuning en ter verrijking van het taalaanbod gebruik van divers bronnenmateriaal en van een onderwijsleerpakket in functie van de verwerving van woordenschat.
- De kleuterleidsters voorzien vaak heterogene groepen zodat de meer taalvaardige kinderen de taalzwakke kleuters onbewust helpen bij het leren van de schooltaal. Tijdens de speel- en ervaringsmomenten is het hierdoor ook mogelijk om de woordenschat van de taalzwakke kinderen uit te breiden. De taalbadleerkracht groepeerde veeleer homogeen en klasextern.
- De leerkrachten stimuleren de ontlukende geletterdheid door foto's, afbeeldingen en / of pictogrammen in de hoeken op te hangen die aangeven welke activiteiten er mogen plaatsvinden. Niet alle klassen beschikken over een uitnodigende leeshoek.
- Er heerst in de kleuterafdeling een warm menselijk klimaat waardoor de kinderen zich veilig voelen. In hun aangename klassen krijgen de kleuters veelvuldig kansen om hun taalvaardigheid te ontwikkelen.

- De kleuteronderwijzers participeren aan het spel van de kleuters om het spelscenario te verdiepen en om dimensies aan te brengen die de kleuters uitdagen om probleemoplossend te denken en specifieke kennis en vaardigheden te oefenen.
- Ondanks enkele mooie taalstimulerende initiatieven zijn er onder meer nog groeimogelijkheden bij de doelgerichte aanbreng van de streefwoordenschat.
- Het team beschikt over de resultaten van interne evaluaties (testen, observaties, screenings) en wendt deze op klasniveau aan om kleuters specifiek te ondersteunen. Door de grondigheid van het observatie instrument beschikken de leidsters over een duidelijk beeld van de taalmogelijkheden van de kinderen. Deze waren echter nog gering aanleiding om hierover op schoolniveau conclusies te trekken in functie van het optimaliseren van de eigen onderwijskwaliteit.
- Het team tracht de ouders maximaal te betrekken bij het onderwijsleerproces door het heen en weer schriftje, lees- en vertelouders en overlegmomenten.
- Enkele leerkrachten uit het kleuterteam volgden meerdere vormingen met betrekking tot het leergebied en multipliceerden hun kennis.

### **3.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming**

#### **Voldoet**

#### **Motivering**

- Voor muzische vorming toont de kleuterafdeling aan dat ze de decretale ontwikkelingsdoelen in voldoende mate nastreeft en daarmee voldoet aan de maatschappelijke verwachtingen. Muzische vorming is in het totaalaanbod van de leergebieden functioneel geïntegreerd. De leerkrachten gebruiken het leerplan als referentiekader.
- Zowel tijdens het formele als het informele overleg maken collega's afspraken over het aanbod en de gradatie en proberen ze de continuïteit binnen het leergebied te bewaken. Het verzamelde fotomateriaal, de vele kinderwerkjes en de belevenissen weergegeven op de website vormen hiervan een illustratie.
- De studiedag gaf aanleiding tot het gebruik van een efficiënt bewakingsinstrument van het aanbod. De “muzische speeltuin” wordt als handig instrument gepercipieerd. Recent experimenteren de leerkrachten met een nieuw doelenboek.
- De meeste groepsleerkrachten zijn zich wel bewust dat muzische vorming zich als een kleurrijk lint, geïntegreerd doorheen de andere leergebieden, slingert. De kleuters krijgen dan ook, als persoonlijke beleving van de werkelijkheid, voluit kansen om onbevangen om te gaan met de dingen uit hun omgeving, te exploreren en te experimenteren met beelden, geluiden, beweging, hun lichaam en taal.
- Een gezamenlijke nascholing en de vele teamreflecties leidden tot een grotere muzische bewustwording waarbij kleuters kansen krijgen om op verbale en niet-verbale wijze hun kijk op de wereld muzisch kenbaar te maken.
- Er is een wisselend beeld met betrekking tot de aantrekkelijke, kleurrijke klasaankleding. Niet altijd wordt gebruik gemaakt van de mogelijkheden die kinderen hebben om mee vorm te geven aan hun leef- en belevingswereld en om zich speels uit te drukken door middel van beeld-, lichaams-, woord-, klank-, kunst- en mediataal.
- Het kleuterteam is er zich tevens van bewust dat de muzische aspecten deel uitmaken van de totale persoonlijkheidsontwikkeling. De kleuterleerkrachten volgen via observaties de individuele ontwikkeling van de kleuters binnen het leergebied en nemen voornamelijk technische gegevens op in hun kijkwijzers en kindvolgsysteem.
- Een aantal leraren heeft doelgerichte aandacht voor het nastreven van attitudinale doelen. Het ‘muzisch genieten’ komt dan zowel impliciet als expliciet aan bod. De visie van het leerplan werd echter minimaal verkend. Er is een groeiproces in de waardering van proces- of productgericht werken met kleuters en het beschouwen van muzische activiteiten met en door de kleuters.



- De kleuteronderwijzers grijpen de dode momenten aan om in het kader van het weekthema muzische tussendoortjes aan te bieden. Drama, muzikale en bewegingsexpressie liggen hierbij voor de hand.
- De mogelijkheden om de kleuters in contact te brengen met buitenschoolse culturele activiteiten en kunstzinnige initiatieven worden benut.
- De leraren volgden nog weinig specifieke nascholingen gericht op de deskundigheidsontwikkeling binnen dit leergebied.

### **3.3 Lager onderwijs: muzische vorming**

#### **Voldoet**

#### **Motivering**

- Verschillende outputgegevens waaronder het aanbod en de manier waarop de onderwijsinstelling dit aanbod realiseert, wijzen erop dat de eindtermen en de leerplandoelen muzische vorming door de meeste leerlingen aan het einde van het basisonderwijs in voldoende mate zijn verworven.
- Een pedagogische studiedag zorgde voor een belangrijk onderwijsleermoment en gaf de impuls om het leergebied muzische vorming op schoolniveau meer vorm te geven. Met aandacht voor alle domeinen, wordt het aanbod grondig bewaakt om zo op een functionele wijze de doelen en de werkvelden in kaart te kunnen brengen. De wijze waarop het aanbod bewaakt wordt, verschilt van klas tot klas. Deze controle gebeurt door middel van lesfiches, jaarplanningen of met hulp van een elektronische agenda.
- Het bewaken van de verticale samenhang kent nog een aanzienlijke groeimarge.
- Bij de implementatie van het leerplan ging de aandacht vooral uit naar een bewaking van het aanbod door gericht te focussen op alle domeinen binnen het leerplan en minder naar visieontwikkeling.
- De leerkrachten maken gebruik van diverse bronnenboeken om hun onderwijs te ondersteunen. Sommige materialen worden aangewend om ook in contract- en / of hoekenwerk muzische opdrachten te integreren.
- Op schoolniveau krijgt muzische vorming onder meer extra aandacht door de ontwikkeling van een muzisch schoolproject, het grootoudersfeest en door de organisatie van klasdoorbrekende muzische projecten. Hierbij maakt het team gebruik van de individuele competenties van de leraren.
- De mogelijkheden die kinderen krijgen om mee vorm te geven aan hun leef- en belevingswereld en om zich speels uit te drukken door middel van beeld-, lichaams-, woord-, klank-, kunst- en mediataal, is wisselend te zien in het klasbeeld van de leerlingengroepen.
- Meermaals per jaar komen de leerlingen in contact met culturele evenementen. Toneelvoorstellingen en bezoeken aan musea zijn exemplarisch waarbij kinderen kunstzinnige impressies kunnen opdoen.
- In de geest van het leerplan organiseren de meeste leraren tijdens muzische activiteiten een gevarieerde, brede en creatieve uitwerking. Veelal stimuleren de leerkrachten de leerlingen tot persoonlijke impressie- en expressiemomenten, nodigen hen uit om artistieke aspecten muzisch te beschouwen en voorzien voldoende variatie in materialen. Er is een duidelijke evolutie zichtbaar van product- naar procesgericht muzisch werken. Het juiste evenwicht vinden tussen “beleving” en “technieken” is groeiende.
- Het uitbouwen van een gedegen evaluatie- en rapporteringsbeleid met het oog op het in kaart brengen van alle talenten van de leerlingen kent nog een ruime groeimarge. Het team heeft hieromtrent een voorstel klaar om meer procesgericht te rapporteren en kansen te creëren voor zelfevaluatie door kinderen.
- De teamleden volgden nagenoeg geen individuele vormingen met betrekking tot het leergebied.

### 3.4 Lager onderwijs : sociale vaardigheden

#### Voldoet

##### Motivering

- De onderwijsinstelling ontwikkelde zeer recent een overzicht van de bestaande initiatieven op klasniveau en koppelde deze aan de eindtermen. Hiermee is, strikt genomen, de school in orde met de vigerende wetgeving. Deze oplijsting geeft echter, vanuit een nog te ontwikkelen gezamenlijke visie, geen gegradeerd en geconcretiseerd beeld weer van het aanbod.
- Uit de observaties, documentenanalyses en gesprekken is gebleken dat de teamleden op klasniveau tal van initiatieven opzetten die binnen de specifieke domeinen van het sociaal functioneren op een geïntegreerde wijze invulling geven aan het aanbod.
- Hoewel er kansen worden gecreëerd, is de aandacht voor alle domeinen van de sociale vaardigheden (relatiewijzen, gespreksconventies en samenwerking) nog weinig intentioneel en doelgericht.
- ‘Samenwerken’ krijgt kansen binnen de gehanteerde werk- en groeperingsvormen met onder meer partner- en groepswerk, hoeken- en contractwerk, tutorlezen, coöperatief leren en de vele extra- murosactiviteiten en meerdaagse uitstappen. De ‘relatiewijzen’ komen veelal voor binnen de lessen wereldoriëntatie, Nederlands en muzische vorming. Het team leert de leerlingen respectvol om te gaan met diversiteit, heeft aandacht voor maatschappelijke weerbaarheid, derde en vierde wereld, hulpbehoevenden en voor relationele en seksuele opvoeding. Klas- en schoolafspraken, beloningssystemen, takenborden en een empathische doch krachtige lerarenstijl beogen een aangenaam en veilig klas- en schoolklimaat.
- Het team werkte het anti-pestprogramma gebaseerd op de no-blame methode uit en zette een samenwerking op met een externe dienst met een “stop-programma” om kinderen te helpen zich te beheersen.
- In de kleuterafdeling werken de teamleden geïntegreerd aan de ontwikkeling van de sociale vaardigheden. Screening en opvolging zijn binnen het kindvolgsysteem voorzien.
- Het team rapporteert heel summier over een aantal aspecten van de sociale vaardigheden, maar bespreekt de ervaringen wel met de ouders.

### 4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert het volgende op:

#### 4.1 Professionalisering

##### 4.1.1 Deskundigheidsbevordering

De school staat voor wat betreft de kwaliteitsbewaking van deze indicator/variabele aan het begin van een ontwikkelingsproces.

##### Motivering

- In de school heerst geen cultuur om op grond van een schoolspecifieke behoefteanalyse nascholingsnoden op school- en leerkrachtniveau op (middel)langere termijn vast te leggen. Hierdoor mist de school een duidelijke visie en planning in de tijd.
- Het nascholingsplan is vooral gericht op de gezamenlijke professionalisering tijdens de pedagogische studiedagen. Het betreft eerder een opsomming van te volgen/gevolgde activiteiten dan wel een planmatige aanpak om via professionalisering de onderwijskwaliteit te verhogen.

- De onderwerpen van de pedagogische studiedagen worden geselecteerd vanuit een bevraging van het team en vanuit aangevoelde noden. Jaarlijks is er een pedagogische studiedag op niveau van de scholengemeenschap. De studiedagen kennen weinig aansturing, opvolging en bijsturing vanuit het beleid. Hierdoor mist het team kansen om binnen een cyclisch proces de onderwijskwaliteit te verhogen.
- Het nascholingsaanbod is bij de meeste leraren voldoende bekend. Leerkrachten kunnen voor de individuele nascholing naar eigen interesse en behoefte een vrije keuze maken uit het aanbod. De school stelt geen specifieke verwachtingen omtrent de frequentie of de thema's waarbinnen de individuele nascholingen moeten kaderen. De inspectie stelt vast dat, met uitzondering van het (zorg)beleid, slechts een beperkt aantal teamleden nascholingen volgt. Volgens de teamleden is de extra belasting van de opvang van de leerlingen voor de collega's hier oorzaak van.
- Individueel gevolgde nascholingen van klasleraren geven aanleiding tot informele uitwisseling van ervaringen en ideeën, maar een verdere systematiek om de opgedane expertise te delen, te verspreiden en te evalueren, ontbreekt. Nascholingen gevolgd door het (zorg)beleid en door de taalbadleerkracht worden wel formeel gemultipliceerd.
- Het aanwenden van de interne expertise kent nog groeikansen. Hospiteren is zeer beperkt aan de orde. In een aantal leerjaren experimenteren leraren met co-teaching. Er zijn ruime kansen tot collegiale consultatie, zeker binnen de parallelklassen en / of binnen de graad.
- Het team brengt de effecten van de interne en externe professionalisering niet echt in kaart. Op personeelsvergaderingen staan stilaan meer pedagogisch-didactische onderwerpen op de agenda. Een aantal werkgroepen ondersteunt het beleid en geeft invulling aan de onderwijskundige werking. De school doet beroep op de pedagogische begeleiding voor onderwijskundige ondersteuning waaronder ook voor het taalvaardigheidsonderwijs.
- Nieuwe collega's waarderen de formele en informele kansen tot aanvangsbegeleiding.

## **4.2 Begeleiding**

### *4.2.1 Leerbegeleiding*

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- doeltreffendheid
- ontwikkeling.

Motivering

- De gedragen en uitgeschreven visie op leerbegeleiding, de duidelijkheid over de prioriteiten en de inzet van middelen leiden tot een vrij doelgerichte zorgpraktijk. De schoolvisie op leerbegeleiding bevat een aantal duidelijke accenten. De groepsleraar vervult een centrale rol in de afstemming van de begeleiding op de mogelijkheden en de noden van de leerlingen, hierin veelal bijgestaan door de zorgleraren. Bovendien kiest de school ervoor om aandacht te geven aan zowel de zwakkere als de sterkere leerlingen.
- Door outputgegevens blijkt dat de school leerwinst bereikt dankzij haar leerbegeleiding bij zowel de leerling met leervoorsprong, met gemiddelde resultaten of bij leerlingen waarbij het leertraject wat minder vlot verloopt.
- De ondersteuning van de zorgcoördinatoren wordt gewaardeerd door het team. De zorgcoördinatoren investeren vooral in kind- en leerkrachtondersteuning en besteden in mindere mate tijd voor analyse op schoolniveau.

- De leraren krijgen zicht op de beginsituatie van de kinderen via formele overgangsgesprekken op basis van de kinddossiers die worden doorgegeven en via frequente contacten met de ouders. De evolutie van de kinderen wordt in de loop van het schooljaar van nabij opgevolgd via permanente observatie en evaluatie.
- Het kind- en leerlingvolgsysteem vormen belangrijke instrumenten om de ontwikkeling van de kinderen systematisch op te volgen. De voorbije jaren leidde intern overleg tot het optimaliseren van de verschillende registratiesystemen in de kleuterafdeling. Naast het afnemen van een gestandaardiseerde test, wordt gericht geobserveerd om de ontwikkeling op kindniveau in kaart te brengen.
- Ook in de lagere afdeling brengt het team de vorderingen van de kinderen in kaart met eigen, methodegebonden en eerder beperkt met gestandaardiseerde toetsen. De resultaten zijn de aanzet tot gerichte kindondersteuning of verder multidisciplinair overleg. In de lagere afdeling is het team en in het bijzonder de werkgroep nog zoekende naar een door iedereen aanvaard registratie instrument.
- Vanuit observaties tijdens de lessen en / of de foutenanalyses van klastoetsen en testen van een leerlingvolgsysteem worden ontwikkelings- en leermoeilijkheden opgespoord. In eerste instantie trachten de leerkrachten zelf hulp te bieden of via ondersteuning door de zorgleerkracht het probleem te verhelpen.
- Het team investeert in het welbevinden van de kinderen als basisvoorwaarde om “gezond” te ontwikkelen. “Samen lachen” werd specifiek opgenomen in het nieuwe schoollogo en dit om aan te geven dat het wenselijk is dat kinderen graag naar school komen.
- De leraren maken gebruik van de mogelijkheden voor tempo- en niveaudifferentiatie die in de onderwijsleerpakketten zijn ingebouwd. Ze vullen die aan met een extra aanbod voor vlotte leerlingen. Meerbegaafde leerlingen kunnen rekenen op uitdagende taken die echter minimaal geëvalueerd worden. Het contractwerk is meestal gedifferentieerd uitgewerkt, al wordt het niet overal even sterk aangewend met een zorgverbredend doel. Voor leerlingen die dat nodig hebben, wordt pre-instructie toegepast, verlengen de leraren de instructietijd, worden curriculumdifferentiatie en maatregelen om te stimuleren, compenseren, remediëren en te dispensereren (STICORDI) toegepast.
- De communicatie en samenwerking met ouders en externe instanties, zoals het CLB, de GON-begeleiding en de buitenschoolse therapie, bieden impulsen voor een meer samen gedragen en geïntegreerde hulpverlening. De school levert inspanningen om de ouders van kinderen die speciale aandacht nodig hebben, te betrekken bij het zorgoverleg en het hulpverleningsproces. De school staat open voor kinderen of kindgroepen met bijzondere zorg.
- Het zorgteam is bewust dat het leerlingendossier, dat de basis vormt van het overleg met het zorgteam en de externe hulpverleners, groeikansen heeft. Momenteel is er al een standaardprocedure ter voorbereiding van het overleg. Leerkrachten beschrijven echter vaak heel subjectief het gedrag en geven niet altijd op een gestructureerde en concrete wijze aan welke inspanningen er al gedaan werden om kinderen vooruit te helpen. Het soms ontbreken van ‘wie wat zal doen’, een timing en een geplande evaluatie ondermijnen een slagkrachtige werking. Toch leveren de leerkrachten grote inspanningen om kinderen met een moeilijker leertraject te begeleiden.
- Informatie-uitwisseling, hospiteerbeurten, klasuitwisselingen en inhoudelijke afspraken verkleinen de drempel tussen de kleuterafdeling en het eerste leerjaar. Ook op de overgang naar het secundair onderwijs worden de leerlingen degelijk voorbereid.
- Vooral het zorgteam en in mindere mate het hele team professionaliseerden zich inzake handelingsgericht werken en leerproblemen.

## **5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL**

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

- Het intern leiderschap kenmerkt zich door een menselijk en stimulerend beleid, dat gericht is op het vertrouwen in en op het welbevinden van alle schoolparticipanten. Het intern leiderschap kent nog een groeimarge in het aansturen van een meer dynamisch, planmatig en cyclisch pedagogisch-didactisch beleid geënt op de specifieke schoolnoden.
- Het team stelt het welbevinden van de leerlingen centraal zonder hierbij de nodige aandacht te verliezen voor het nastreven en het bereiken van de beoogde doelen. Visievorming over pedagogische aspecten, als basis voor een meer gezamenlijke doelgerichtheid en voor het vastleggen van hedendaagse onderwijskundige fundamenteën, kent nog een ruime groeimarge.
- De inzet van vele leraren voor de klaswerking is groot. Groeien naar “samen school maken” is nog een uitdaging. De verdere uitbouw van teamvorming en van gezamenlijke schoolactiviteiten verdienen aanbeveling en zorgen voor meer verbondenheid.
- Leraren krijgen kansen om via overleg en werkgroepen deel te nemen aan het beleid. De beslissingskracht van het beleid wint aan kracht.
- Het zelfevaluerend vermogen van het team om de eigen onderwijskwaliteit te bewaken en bij te sturen, is eerder beperkt. De school nam weinig initiatieven om het onderwijs bij te sturen op basis van leerlingenresultaten op schoolniveau.
- De opgezette structuur van taalleraren in taalbadgroepen zorgde voor een adaptieve aanpak van het taalonderwijs. Het talenbeleid streeft naar het verruimen van de taalweerbaarheid en de –vaardigheid van de leerlingen. De school nam gewaardeerde initiatieven om de taalvaardigheid van anderstalige en taalzwakke leerlingen te ondersteunen.

## **6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL**

### **6.1 Wat doet de school goed?**

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Het in kaart brengen van het aanbod voor Nederlands en muzische vorming met het leerplan als referentiekader in de kleuterafdeling.
- De investering in het welbevinden van kinderen als basisvoorwaarde voor ontwikkeling.
- De diverse initiatieven ter ondersteuning van de taalverwerving.
- De op klasniveau genomen acties om de sociale vorming van kinderen uit te bouwen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De openheid en inzet voor kwetsbare kinderen en kindgroepen zowel binnen de eerste- als tweedelijnszorg.
- Het faciliteren van de overgang van de kleuter- naar de lagere afdeling.
- De individuele leerkrachtendynamiek.
- Het veilig en aangenaam klas- en schoolklimaat.

Wat betreft het algemeen beleid:

- De mogelijkheid tot participatieve werking met ondersteuning van werkgroepen.
- Het dynamische en stimulerende beleid met aandacht voor persoonlijke waarden.

## **6.2 Wat kan de school verbeteren?**

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- De visie van het leerplan muzische vorming eigen maken en koppelen aan een gedegen evaluatie en rapportering.
- Het evenwicht bij muzische vorming bewaken tussen techniek en beleving enerzijds en proces- en productwerking anderzijds.
- Het stroomlijnen van het in kaart brengen van het aanbod voor muzische vorming met het leerplan als referentiekader in de lagere afdeling.
- De visie rond sociale vaardigheden eigen maken en het gradueel aanbod in een schooleigen planning gieten met een evaluatie en rapportering vanuit het geïntegreerd principe.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- Observatiegegevens voldoende objectiveren.
- De procedure en planmatige werking van het handelingsgericht werken optimaliseren.
- Het doelgericht en samenhangend organiseren van een kwaliteitsvol professionaliseringsbeleid op korte en middellange termijn met aandacht voor de individuele deskundigheidsverhoging van alle personeelsleden en voor opvolging.

Wat betreft het algemeen beleid:

- Het evaluatief vermogen op schoolniveau versterken.
- Het aansturen van het pedagogisch beleid dat kansen creëert voor “samen school maken” versus de individuele leerkrachteninzet.

## **6.3 Wat moet de school verbeteren?**

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- nihil

Wat betreft de regelgeving:

- nihil

## **7 ADVIES**

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

Gunstig voor de hele instelling.

## **8 REGELING VOOR HET VERVOLG**

Nihil

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Stefan Pasture

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname  
Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: